

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 19P/110/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5720201802
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Korbašová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2022:5720201802.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom JUDr. Miroslavou Korbašovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: F. F. L., Z.. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matka F. K., Z.. XX.XX.XXXX, bytom Š. XXXXX/X, F. a otec F. L., Z.. XX.XX.XXXX, bytom B.. Z. XXXX/X, F. v konaní o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým F. F., Z.. XX.XX.XXXX:

- každý páry týždeň v kalendárnom roku od piatka od 19.00 hod. do nedele do 15.00 hod.,
- počas vianočných prázdnin páry kalendárny rok od 23.12. od 10.00 hod. do 25.12. do 19.00 hod., nepáry kalendárny rok od 30.12. od 10.00 hod. do 01.01. najbližšie nasledujúceho páreho kalendárneho roku do 19.00 hod.,
- počas letných prázdnin každý kalendárny rok od 01.08. od 10.00 hod. do 08.08. do 19.00 hod.

Otec si maloleté dieťa vyzdvihne v mieste bydliska matky, kde ho po ukončení styku matke aj odovzdá.

Matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť a styk otca s maloletým dieťaťom umožniť.

Rodičia sú povinní oznámiť si navzájom skutočnosť v prípade, ak sa nebude môcť styk len zo závažných dôvodov uskutočniť, najneskôr 48 hodín pred realizáciou styku, inak bezprostredne po vzniku prekážky.

Ukladá rodičom povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu na Referáte psychologicko-poradenských služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin v rozsahu desiatich stretnutí.

Psychologička Referátu psychologicko-poradenských služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin je povinná predložiť správu o tom, či bol splnený účel výchovného opatrenia.

Otec je povinný predložiť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin raz za kalendárny mesiac doklad o absolvovaní testu na zistenie prítomnosti omamných a psychotropných látok v ambulancii príslušného psychiatra v danom kalendárnom mesiaci po dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Štátu sa nárok na náhradu trov konania priznáva.

Matka je povinná uhradiť na účet súdu sumu 264,54 eur a otec je povinný sumu 464,54 eur za vykonané znalecké dokazovanie.

Týmto sa mení Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 19P/62/2019 zo dňa 30.04.2019 vo výroku upravujúcom styk otca s maloletým dieťaťom.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Martin dňa 30.04.2020 a doplneným dňa 27.05.2020 sa otec domáhal zverenia maloletého do svojej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedol, že od posledného rozhodnutia súdu mu matka maloletého bráni v stretávaní sa s maloletým, a to bezdôvodne. Snažil sa tento problém riešiť aj cez kolízneho opatrovníka, kde im boli navrhnuté mediačné sedenia, na ktorých sa preukázalo, že matka nie je ochotná pristúpiť na žiadne jeho návrhy ohľadom maloletého. Ďalej sa preukázalo, že matka je v zlom psychickom stave a rozpoložení a po konzultácii so sociálnymi pracovníčkami usúdil, že v najlepšom záujme maloletého bude, aby žil s ním.

2. Uznesením č.k. . k. 19P/110/2020-18 zo dňa 26.06.2020 súd ustanovil maloletému dieťaťu kolízneho opatrovníka, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

3. Matka sa k návrhu písomne nevyjadrila.

4. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie matky, otca, kolízneho opatrovníka, súdneho znalca, oboznámením sa so znaleckým posudkom č. 35/2021 vypracovaným v konaní, listinnými dôkazmi tvoriacimi súdny spis - úradný záznam kolízneho opatrovníka zo dňa 11.08.2020, Priebežné hodnotenie vykonávania opatrení ambulantnou a terénnou formou s dieťaťom a jeho rodičom za obdobie od februára do mája 2020 Centra pre deti a rodiny Necpaly zo dňa 11.05.2020, Odpoveď na žiadosť, výmenný list - poukaz a pripojeným spisom Okresného súdu Martin sp.zn. 19P/62/2019 a zistil nasledovné.

5. Otec uviedol, že chce, aby súd rozšíril jeho styk s maloletým na každý páry kalendárny týždeň od piatka od 17.00 hod. do nedele do 15.00 hod.; počas vianočných prázdnin by som sa chcel s maloletým stretávať od 23.12. páry kalendárny rok od 10.00 hod. do 25.12. do 19.00 hod. a nepáry kalendárny rok od 30.12. od 10.00 hod. do 01.01. do 19.00 hod. a počas letných prázdnin každý kalendárny rok od 01.08. od 10.00 hod. do 08.08. do 19.00 hod., aby som mal možnosť ísť s maloletým na dovolenku tak ako matka a počas bežného styku by som sa chcel stretávať s maloletým každý páry kalendárny týždeň v roku od piatka od 19.00 hod. do nedele do 15.00 hod. Poukazoval na to, že matka mu v stretávaní s maloletým bráni. Pri preberaní a odovzdávaní sú problémy vždy, pretože matka má svoje predstavy, ktoré chce, aby dodržiaval. Maloletý pokiaľ je s ním, vždy hovorí, že chce ostať dlhšie, že by chcel prespať. Veľakrát to riešili prostredníctvom videohovoru aj s matkou, ale tá vždy povedala nie. Maloletý je po tom rozhovore vždy smutný, lebo vie, že už pôjde domov. Maloletý mu povedal, že matka mu povedala, že ak by ostal u neho spať, zavolá policajtov.

6. Matka na pojednávaní uviedla, že nesúhlasí s tým, aby styk počas bežného roka bol upravený s prespatím. S úpravou styku počas letných prázdnin a počas Vianoc s výnimkou Štedrého dňa súhlasila. Uviedla, že situácia je vyhrotená na súde, je vyhrotená situácia pri kolíznej opatrovníčke, ale napr. keď si odovzdávajú dieťa, je tá situácia úplne o.k. Spochybňovala to, že by v styku otca s maloletým bránila. Od apríla 2019 otec prejavoval záujem o maloletého sporadicky. V novembri prejavoval extrémny záujem o maloleté dieťa, lebo sa v tom čase rozišiel s partnerkou. Vtedy mu maloletého dávala, kedy chcel, či už som bola prítomná alebo prítomná nebola, aj u nej prespával. Maloletého otcovi dáva aj nad rámec súdneho rozhodnutia. Keď potrebovala niekam ísť alebo maloletého potrebovala niekam dať, tak otcovi vždy zavolala, či maloletého chce alebo nie. Chce, aby mal maloletý vytvorený vzťah k otcom, preto ho aj vytvorený má. Snaží sa naplňať vzťah maloletého k otcovi. Pri nezhodách pri predávaní, to nie je o tom, že otcovi diktuje, čo má robiť, len chce, aby otec maloletého naučil napr. bicyklovať, aby s ním trávil čas.

7. Kolízny opatrovník navrhol rozšíriť styk otca s maloletým. Záujem maloletého prespať u otca a tráviť s ním čas bol preukázaný nielen súdnoznaleckým dokazovaním, ale aj šetrením, ktoré bolo vykonané v domácnosti matky. Maloletý sa za prítomnosti matky sa vyjadril, že sa s otcom stretáva, chce s ním stráviť viac času a chce u otca aj prespať. Rodina je v evidencii úradu práce tri roky. Bola snaha s rodinou robiť opatrenia na zastabilizovanie situácie a na zlepšenie komunikácie rodičov. V roku 2020 bola spolupráca rodičov s Centrom pre deti a rodiny Necpaly, účelom bolo riešiť rodičovský konflikt, avšak tento účel naplnený nebol. V decembri 2020 bola aj prípadová konferencia s rodinou, boli im ponúkané

naďalej možnosti pracovať spoločne na referáte psychologicko-poradenských služieb. Rodičia najskôr prejavili záujem, avšak tie stretnutia sa následne pravidelne neabsolvovali, preto boli rodičia oslovení s možnosťou spolupracovať na referáte psychologicko-poradenských služieb, obaja vyjadrili súhlas, avšak kolízny opatrovník navrhol, aby im povinnosť bola uložená vo forme výchovného opatrenia v rozsahu desiatich sedení. V prípade, ak bola spochybnená objektivizácia drogovej závislosti otca za určité časové obdobie, ponechal na zvážení súdu, uložiť otcovi povinnosť predkladať doklad o abstinencii.

8. Súdny znalec uviedol, že zo strany maloletého je významná tá skutočnosť, že do svojich troch rokov už prespával bez matky u starej matky, čiže nebol fixované vyslovene len na jednu osobu, teda v tomto prípade jedného rodiča, matku. Určitú mieru adaptácie teda maloletý už zvládol. Maloletý nemal separačnú úzkosť, nemal problém fixovať a adaptovať sa na ďalšiu osobu, napr. pri pohovore v rámci znaleckého dokazovania na jeho osobu, dokázal vydržať bez matky. Maloletý má vytvorenú citovú väzbu k oboj rodičom, táto väzba však nie je emočne sytená tak, ako by sa predpokladalo, ani zo strany jedného rodiča. Rodičia by sa mali maloletému viac venovať, či už časovo, ale aj obsahovo. Je možné konštatovať, že maloletý do času vykonania znaleckého posudku, čiže do veku svojich štyroch rokov najviac času trávil so svojou starou matkou. Z toho vyplýva, že je viac sociálne samostatný a nemá problém nadväzovať nové väzby. Maloletý nie je ovplyvňovaný žiadnou osobou, ale je pravdou, že vníma negatívny vzťah rodičov voči sebe navzájom, avšak čo sa týka styku, maloletý otca pozná, má s ním vytvorený vzťah. Stretávanie je aktuálne nepravidelné, či už na základe toho, čo uvádza matka alebo z dôvodov na strane otca. Nie je predpoklad, že by maloletý styk s otcom nezvládol. Už v mladom veku je vysporiadaný s tým, že spí bez matky. Nie je predpoklad, že by maloletý u otca prespatie zo soboty na nedeľu nezvládol. Matka nie je vysporiadaná zo vzťahu s otcom, a v podstate túto nevysporiadanosť prenáša na maloletého. Čo sa týka drogovej minulosti, na ktorú poukazuje matka, že na jednej strane otec je oprávnený stretávať sa s maloletým počas dňa, ale prespať už nie, toto nie je racionálny argument. Pokiaľ je nejaký človek závislý, je závislý celý deň, a nie len v noci. Matka má pravdu, že životný štýl drogovo závislej osoby má negatívny dopad na vývin maloletého dieťaťa, ale nie je to tak, že by to bolo len v noci negatívne. Pokiaľ je niekto drogovo závislý, je jeho osobnosť deformovaná či cez deň, či v noci. V rozpore s jej argumentom je aj jej konanie, kedy vlastne hľadá oporu u otca, keď potrebuje napr. riešiť starostlivosť o maloletého, pokiaľ ona ide do práce. Toto sa však nie vždy stretlo s pochopením zo strany otca. Na tom je vidieť, že rodičia absolútne navzájom nevedia kooperovať, nevedia sa dohodnúť. Otec by v tejto časti mohol matke viacej pomáhať, pretože určite je to pre ňu náročné skíbiť prácu a starostlivosť o maloleté dieťa. K drogovej závislosti otca alebo drogovej minulosti otca na ktoré poukazuje matka dodal, že maloletý neprodukuje žiadne negatívne zážitky s otcom, ktoré by ho traumatizovali. Nemal negatívnu skúsenosť s otcom. Stáva sa, že drogovo závislí ľudia reagujú buď impulzívnejšie, zanedbávajú starostlivosť o maloleté deti a pod. Takúto skúsenosť maloletý s otcom nemá. Bolo by vhodné upraviť styk maloletého s otcom s prespatím. Maloletý je na to pripravený.

9. Zo znaleckého posudku č. 35/2021 vypracovaného ustanoveným súdnym znalcom X.. T. B. vyplýva, že:

O kognitívny vývoj maloletého vrátane intelektového je intaktný, myslenie maloletého je prelogické, nerešpektuje plne všetky znaky reality, je do značnej miery subjektívne skreslené, osobnosť vo vývinovom období predškolského veku. Osobnosť maloletého je zrelšia než by sa očakávalo, uvedené súvisí s príliš skorým vystavením maloletého k zvládaniu a vyrovnávaniu sa so situáciami, ktoré neboli pre neho vývinovo príliehavé. Aktuálne emocionálne stabilný, nálada normoformická. V interagovaní s druhými je smelý, družný, nebojácny. V štruktúre maloletého neboli zistené známky psychopatológie (Záver bod 3);

O maloletý by povahovo osobu matky opísal tak, že je dobrá, má ju rád, nie je nič také, čo by sa mu na matke nepáčilo. K osobe otca sa vyjadruje pomenovaním tatuško, vyjadril sa, že otca ľúbi. Čo sa týka vzťahových väzieb, tak maloletý má vybudovanú vzťahovú väzbu k oboj rodičom. Vzťahová väzba je menej emočne sytená, maloletý trávi najviac času so starou matkou. Matka je zamestnaná, má menej možností a priestoru sa venovať a tráviť voľný čas s maloletým. S otcom sa stretáva maloletý málo a nepravidelne, uvedené viedlo k nedostatočnému rozvoju citových vzťahových väzieb maloletého k rodičom. Vzťahová väzba rodičov a maloletého má priestor k rozvoju, k čomu zo strany rodičov bude potrebné si nájsť viac času, čo vzhľadom k zamestnaniam nebude ľahké, ale pre vývin maloletého by to bolo žiaduce. Na základe toho kooperácia rodičov je potrebná a žiaduca, je nesprávne, ak matka z rôznych aj nepravdivých či neverených dôvodov obmedzuje kontakt otca s maloletým. Stretávanie sa maloletého s otcom je v záujme potrieb maloletého. Čo sa týka preferencie rodičov zo strany maloletého, tak maloletý o niečo viac preferuje matku pred otcom. K osobe otca prezentuje nenaplnenie potrieb

blízkosti. Maloletý vníma, že matka má výhrady voči jeho stretávaniu sa s otcom. Maloletý by však uvítal častejšie trávenie voľného času s otcom a chcel by skúsiť u otca aj prespať. Hierarchia v rodine je zachovaná. Maloletý má menší vplyv na rodiča, čo je správne. Vyšetrením nebolo zistené ovplyvňovanie maloletého druhou osobou. Maloletý vníma disharmonický vzťah rodičov (Záver bod 4);

O vzťah rodičov je narušený, komunikácia rodičov je výrazne primitívna, vulgárna a nie je v záujme maloletého. Rodičia v záujme maloletého nie sú schopní kooperovať (Záver bod 5);

O otec má vybudovanú vzťahovú väzbu s maloletým. Svoj aktuálny styk s maloletým považuje za nedostatočný, a to aj preto, že sa nerealizuje pravidelne, za čo viní matku. Maloletý má vybudovanú vzťahovú väzbu s otcom, k osobe otca prezentuje nenaplnenie potrieb blízkosti. Maloletý vníma, že matka má výhrady voči jeho stretávaniu sa s otcom (Záver bod 6);

O matka má vybudovanú vzťahovú väzbu s maloletým, maloletý má vybudovanú vzťahovú väzbu s matkou. Maloletý o niečo viac preferuje matku pred otcom (Záver bod 7);

O u maloletého neboli spozorované prejavy psychickej záťaže (Záver bod 8);

O matka otca maloletého opisala povahovo ako výbušného, možno milujúceho, ale skôr manipulatívneho. Vníma úlohu otca maloletého dieťaťa ambivalentne, pozitívne sa vyjadruje o jeho kompetenciách postarať sa o maloletého počas ich spoločného spoluzitia. Tohto času má voči tým istým kompetenciám otca zásadné výhrady. Tiež poukazuje na zlý životný štýl otca, vyjadruje podozrenia, že otec naďalej užíva drogy (Záver bod 9);

O povahovo otec osobu matky opísal tak, že koná, ako jej to vyhovuje, nezaujíma ju názor či city druhého človeka. Čo sa týka jej rodičovských kompetencií, tak je toho názoru, že ako matka je dobrá, nemôže na ňu povedať ani pol slova. Vzhľadom k spisovej dokumentácii a písomností od matky sa dá pochybovať o tom, že úlohu matky dostatočne akceptuje a rešpektuje (Záver bod 10);

O rodičia maloletému neposkytujú správne vzory správania už len samotnou vzájomnou komunikáciou (Záver bod 11);

O aj na základe spisovej dokumentácie nebolo zistené, že by u matky neboli vytvorené dostatočné podmienky na starostlivosť o maloletého, rovnako ani u otca nebolo zistené, že by neboli u neho vytvorené dostatočné podmienky na starostlivosť o maloletého (Záver bod 12, 13);

O z psychologického hľadiska otec vykazuje v štruktúre osobnosti také charakterové povahové črty, ktoré oslabujú jeho spôsobilosť zabezpečovať starostlivosť a výchovu maloletého. Oslabujú, ale nevylučujú. Otec maloletého sa vyjadril, že už viac rokov neužíva návykové látky, žije usporiadaným životom, pričom absencia od užívania návykových látok je jedným z dôležitých ukazovateľov životného štýlu otca maloletého, a to aj vzhľadom k zabezpečovaniu starostlivosti o maloletého. Morálne, mravné normy sú menej ukotvené, neraz ich je schopný opustiť v záujme iných cieľov, na základe čoho bol aj v minulosti odsúdený (Záver bod 14);

O matka z psychologického hľadiska vykazuje v štruktúre osobnosti také charakterové povahové črty, ktoré oslabujú jej spôsobilosť zabezpečovať starostlivosť a výchovu maloletého. Oslabujú, ale nevylučujú. Okrem iného je náladovo - labilná, impulzívna, a to najmä v záťažových situáciách (Záver bod 15);

O nebolo zistené ovplyvňovanie maloletého druhou osobou, ale tento vníma disharmonický vzťah rodičov, ako aj ich vzájomné animozity. Maloletý nemá strach ani z jedného z rodičov (Záver bod 16, 17);

O matka maloletého je výrazne pracovne vyťažená a aj preto jej v starostlivosti o maloletého pomáha matka - stará matka maloletého, ktorá chodíva po maloletého do materskej školy a následne sa maloletý zdržiava v domácnosti so starou matkou, kde neraz aj prespáva. Maloletý sa zmienil, že sa s matkou občas aj zahrajú, ale čakal by, že sa spolu budú hrať častejšie (Záver bod 18);

O nedá sa vylúčiť, že vážne komunikačné problémy rodičov môžu do budúcnosti negatívne ovplyvniť zdravý psychický a fyzický vývoj maloletého, a to minimálne sekundárne, kedy môže negatívne pôsobiť na vývin maloletého z hľadiska rešpektovania autority (Záver bod 20);

O v záujme maloletého je jeho zverenie do osobnej starostlivosti matky, striedavú osobnú starostlivosť je možné zväziť vo vyššom veku maloletého, keď bude kognitívne spôsobilý sa k tejto otázke objektívne vyjadriť. Maloletý preferuje o niečo viac matku, je na ňu citovo naviazaný v tomto období vývinu. Zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca by toho času mohlo viesť k jeho psychickej deprivácii (Záver bod 21);

O v prípade, ak sa objektivizuje aktuálny vzťah otca maloletého k drogám v zmysle neužívania a toto zistenie potvrdí viacročnú zmenu životného štýlu otca (abstinenčiu viac ako dva roky), znalec odporučil určiť styk maloletého s otcom na každý páry víkend od soboty do nedele s prespatím a každú stredu po skončení materskej školy do 18.00 hod. s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v materskej škole a odovzdá ho matke. V prípade, ak sa potvrdia skutočnosti, na ktoré upozorňuje matka maloletého v zmysle užívania návykových látok u otca resp. neužívania návykových látok či abstinenca bude kratšia

než dva roky a za tejto situácie otec maloletého preukáže, že sa podrobuje aspoň ambulantnému liečeniu, ak mu bude odporúčané, je vhodné upraviť styk maloletého s otcom bez prespaní (Záver bod 22);

O na základe psychologického posúdenia je pre maloletého vhodný a v jeho záujme rozsah styku otca s maloletým každý páry víkend od soboty do nedele s prespatím a každú stredu po skončení materskej školy do 18.00 hod. (Záver bod 23);

O bod 5.1. Psychologický rozhovor - projektívne interview s otcom, otec na otázku znalca: „Boli ste niekedy vyšetrený psychiatrom?“ uvádza: „Áno, asi pred piatimi rokmi, ale to bolo kvôli tomu, že sme sa rozišli, ona ma vyhodila na ulicu, ona sa postarala o to, aby som skončil na psychiatrii. To bolo tak, že vlastne mne prišlo zle, zobrala ma sanitka, prišiel som na urgent, kde jej známa automaticky volala, že som tam a že mám v sebe pervitín. Ona zavolała na mňa policajtov, že som sa jej vyhrážal, ale ja som spal. Na základe toho ma zobrali na psychiatriu, tam sa to všetko vysvetlilo a ja už som to ďalej ani nechcel riešiť, ale časom som sa dozvedel, že urobila takúto úlohu na mňa. Ja som vtedy Ťahal šestnástky.“

10. Z listín tvoriacich súdny spis vyplýva, že:

- dňa 11.08.2020 sa na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin dostavil otec, ktorý uviedol, že trvá na podanom návrhu a v prípade, ak by súd jeho návrh zamietol, navrhuje rozšírený styk s maloletým. V zmysle posledného rozhodnutia súdu je jeho styk s maloletým určený na každú druhú sobotu od 15.00 hod. do 19.00 hod. Naposledy bol s maloletým minulú sobotu. Jeho komunikácia s matkou je veľmi zlá. Matka ho buď úplne ignoruje alebo mu píše siahodlhé správy, kde ho neustále obviňuje, že je nezodpovedný a stále mu niečo vyčíta. Má vedomosť, že matka má aktuálne dve zamestnania a maloletý sa striedavo vyskytuje u rôznych ľudí, napr. naposledy bol tri dni u kamarátky matky. Je ochotný sa o maloletého postarať napr. aj v čase, keď je matka v práci, ale ona ho dá radšej k cudzím ľuďom. Žije v spoločnej domácnosti so svojou priateľkou v trojizbovom byte spolu s jeho matkou, s jeho priateľkou a s jej maloletým synom. K dispozícii majú vlastnú izbu. Maloletý syn jeho priateľky má svoju samostatnú izbu a rovnako má samostatnú izbu aj jeho matka. Jeho partnerka súhlasí so zverením maloletého do jeho osobnej starostlivosti. Maloletý mu veľmi chýba a trápi ho, že je s ním tak málo. Súhlasil by aj so striedavou osobnou starostlivosťou, ak by s tým súhlasila matka (úradný záznam kolízneho opatrovníka zo dňa 11.08.2020);

- z psychologického hľadiska je na verejnosti otec schopný s matkou lepšej regulácie svojho správania, avšak vo vzájomnej komunikácii s matkou to veľmi neuplatňuje. Obaja rodičia sú impulzívní, čo sa negatívne odráža v ich komunikácii a konfliktach. Matka má problém emočne sa odpútať od otca a akceptovať jeho novú partnerku. Má voči nemu výrazné očakávania vo vzťahu k maloletému a ak sa nenapĺňajú, stupňuje sa jej frustrácia. Tým, že otcovi bráni v stretávaní sa s maloletým v zmysle súdneho rozhodnutia mu zároveň bráni jej vlastné očakávania napĺňať. V rozhovore dokáže skonštatovať iracionálnosť svojho správania a myslenia, ale nedarí sa jej to korigovať v bežnom živote. Má problém aj počas prítomnosti maloletého kontrolovať svoju emocionalitu a verbálne obsahy. Emočná väzba na maloletého s matkou je silná, maloletý často vyhľadáva telesný kontakt, čo je zvýraznené aj obdobím pochorobia. Matka je v prístupe k maloletému výrazne hyperprotektívna, čo do istej miery vyplýva zo zdravotných problémov dieťaťa. V správaní maloletého sú tendencie k okamžitému uspokojovaniu svojich vlastných potrieb, pričom dožadovanie sa ich naplnenia sa niekedy stupňuje do agresívnejšieho správania v rovine fyzickej a verbálnej voči matke. Vo vzťahu k otcovi to nie je možné posúdiť, keďže stretnutie za prítomnosti otca a maloletého sa nerealizovalo. Pozitívne je, že obaja rodičia dokážu navzájom na sebe oceniť, že toho druhého považujú za dobrého a ľúbiaceho rodiča. U oboch je nutné konštatovať vzájomné „manipulačné hry“. Sebavedomie otca je vysoké a jeho sebahodnotenie v súvislosti s riešením problému je také, že on robí všetko správne a príčinou všetkých problémov je matka. Matka je v sebahodnotení kritickejšia, uvedomuje si mnohé chyby a nepopiera ich, nedokáže ich však korigovať. Sama uvádza, že to často nezvláda a potrebuje terapeutickú pomoc. Jej situácia je zložitá a problémy, ktoré musí riešiť sú veľmi komplexné a dlhodobé. Akoby uviazla v určitom moratóriu, nevie sa odpútať od minulosti a nevie zatiaľ ani sama napredovať tak, aby dosiahla určitú rovnováhu a spokojnosť v živote, čo ju trápi aj vo vzťahu k maloletému, pre ktorého sa snaží byť dobrou matkou. Z psychologického hľadiska je možné konštatovať výrazné rozdiely v názoroch rodičov na výchovu maloletého. Maloletý by potreboval v dennom režime (spánok, bdenie, stravovanie) nastoliť pravidelnosť. Ak to jeho zdravotný stav dovolí, bolo by vhodné, aby nastúpil do predškolského zariadenia. Spoločne s rodičmi bola snaha nastaviť pravidlá priamej, telefonickaj aj elektronickej komunikácie, ale neúspešne. Prostredníctvom sms správ a internetu sa vzájomne provokovali a urážali. Starostlivosť o maloletého neriešili. Počas spolupráce s centrom bola matka tri týždne u svojej priateľky v Rakúsku, pričom otca o

pobyte v zahraničí neinformovala. Na vopred dohodnuté stretnutia matka opakovane nebola pripravená. Počas rozhovorov s matkou bolo zistených množstvo neriešených a zanedbaných problémov (zadĺženie, nekontrolované nakupovanie, zlé hospodárenie s financiami, chaos v domácnosti), ktoré podľa nej neprispievajú k jej psychickej pohode. Psychická nepohoda matky môže vplývať aj na zdravotný stav maloletého dieťaťa, ktoré bolo dvakrát hospitalizované. Matka s maloletým, ktorého prepustili z nemocnice, bola večer navštíviť otca a aj nakupovať. Vo večerných hodinách v mieste bydliska otca za prítomnosti maloletého vyvolávala hádky svojim nevhodným správaním. Podobný výstup sa opakoval aj neskôr. Vtedy už matka nechala maloletého spiaceho v kočíku pred dverami do bytu a z miesta odišla. Otec bol nútený zabezpečiť starostlivosť o maloletého v noci aj počas nasledujúceho dňa. Počas hodnoteného obdobia sa otcovi podarilo zamestnať, snaží sa pracovať na zlepšení komunikácie s matkou. Pozitívnu zmenou u neho bola pomoc matke a zabezpečenie starostlivosti o maloletého, keď bol chorý (Pribežné hodnotenie vykonávania opatrení ambulantnou a terénnou formou s dieťaťom a jeho rodičom za obdobie od februára do mája 2020 Centra pre deti a rodiny Necpaly zo dňa 11.05.2020);
- otec bol hospitalizovaný na X. A. R. a to v období od 17.02.2019 až 21.02.2019, 17.06.2019 až 24.06.2019 pre poruchy správania a emócií s intoxikáciou viacerými psychostimulanciami (pervitín, extáza) pri škodlivom užívaní viacerých psychostimulancií (Odpoveď na žiadosť);
- otec sa podrobil vyšetreniu, toxikologické vyšetrenie moča THC a HMP negatívne (výmenný list - poukaz).

11. Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

12. Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

13. Podľa § 24 ods. 3 a 4 ZR, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahraďiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

14. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 37 ods. 2 ZR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývoj; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

16. Podľa § 37 ods. 3 ZR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odíme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu

a) pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky, najdlhšie na šesť mesiacov, b) pobyt v špecializovaných zariadeniach najdlhšie na šesť mesiacov, c) pobyt v resocializačnom stredisku pre drogovu závislosť.

17. Podľa § 37 ods. 4 ZR, ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2.

18. Podľa § 37 ods. 5 ZR, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené.

19. Podľa § 37 ods. 6 ZR, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia po uplynutí obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení. Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel. Súd môže rozhodnúť o uložení iného vhodného výchovného opatrenia, ak je to v záujme maloletého dieťaťa.

20. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, pričom výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu bol upravený Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 19P/62/2019 zo dňa 30.04.2019, ktorým bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 170 eur mesačne, bol upravený styk otca s maloletým - každú sobotu v párnom kalendárnom týždni od 15.00 hod. do 19.00 hod. Od posledného rozhodnutia súdu došlo k zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktoré je o dva roky staršie a ktoré vyjadruje presvedčenie a túžbu prespávať v domácnosti otca. Ako vyplýva zo záverov znaleckého dokazovania maloletý má vybudovanú vzťahovú väzbu s otcom, k osobe otca prezentuje nenaplnenie potrieb blízkosti. K osobe otca sa vyjadruje pomenovaním tatuško, vyjadril sa, že otca ľúbi. Rovnaký názor maloletý prezentoval pred kolíznym opatrovníkom, kedy sa dokonca v prítomnosti matky (preto matke musí byť táto skutočnosť známa) vyjadril, že sa s otcom stretáva, chce s ním stráviť viac času a chce u otca aj prespať. Za daného stavu súd pristúpil k rozšíreniu styku otca s maloletým dieťaťom. Vo vzťahu k určeniu rozsahu styku sa súd stotožnil s návrhom otca, kedy nevzhliadol žiaden dôvod mu nevyhovieť (aj keď dočasne s povinnosťou otca podrobovať sa lekárske vyšetreniam vid' nižšie). Otcom požadovaný rozsah styku je v súlade nielen s názor maloletého dieťaťa, výsledkami znaleckého dokazovania, ale aj s jeho najlepším záujmom. Rovnako ako súdny znalec aj súd konštatuje, že je nesprávne, ak matka z rôznych aj nepravdivých či neoverených dôvodov obmedzuje kontakt otca s maloletým. Ak matka uvádza, že súhlasí s rozšírením styku počas bežného roka, ale bez prespatia, súd v jej argumentoch nevzhliadol žiaden relevantný dôvod. Pokiaľ sa podľa názoru matky otec dokáže postarať o maloletého počas dňa, nie je žiaden dôvod domnievať sa, že to nedokáže počas noci. Argument matky absolútne neobstojí v kontexte jej súhlasu s úpravou styku otca s maloletým počas letných prázdnin v rozsahu celého týždňa s prespatím (od 01.08. od 10.00 hod. do 08.08. do 19.00 hod.) a aj Vianoc (s výnimkou 24.12.). Ak matka poukazovala na to, že maloletý u otca nebude schopný prespať, súd poukazuje na závery znaleckého posudku, kedy maloletý najviac času trávi so starou matkou, preto sa dá predpokladať, že je na neprítomnosť matky zvyknutý („Čo sa týka vzťahových väzieb, tak maloletý má vybudovanú vzťahovú väzbu k obidvom rodičom. Vzťahová väzba je menej emočne sytená, maloletý trávi najviac času so starou matkou“ - Záver bod 4).

21. Pokiaľ matka ako dôvod pre neprespávanie maloletého u otca zdôrazňovala drogovú minulosť otca, resp. jeho možnú aktuálnu závislosť, súd konštatuje, že otec bol na psychiatrickej klinike R. hospitalizovaný dvakrát pre poruchy správania a emócií v súvislosti s intoxikáciou viacerými psychostimulanciami pri škodlivom užívaní viacerých psychostimulancií. Prvá hospitalizácia prebehla od 17.02.2019 do 21.02.2019, teda pred vydaním posledného rozhodnutia súdu o úprave styku otca s maloletým (nejedná sa o skutočnosť novú) a následne od 17.06.2019 - 24.06.2019, teda po vydaní rozhodnutia. Matka sama sa však na pojednávaní vyjadrila, že „v novembri (2019) prejavoval (otec) extrémny záujem o maloleté dieťa, lebo sa v tom čase rozišiel s partnerkou. Vtedy som mu maloletého dávala, kedy chcel, či už som bola prítomná alebo prítomná nebola, aj u mňa prespával“. Za daného stavu je možné konštatovať, že matka otcovi napriek ňou aktuálne zvyrazňovaných hospitalizáciách otca v čase, keď tento nemal partnerku a chcel sa s maloletým stretávať, prekážku nevidela. Výhrady matky vo vzťahu k možnému aktuálnemu užívaniu drog zo strany otca spočívali len v jej tvrdeniach, ktoré sa v konaní žiadnym spôsobom nepodarilo preukázať. Otec v dobe, na ktorú poukazoval znalec (2 roky) nebol hospitalizovaný v súvislosti s intoxikáciou. Okrem toho, otec je riadne zamestnaný, žije s partnerkou v spoločnej domácnosti a pomáha jej s výchovou jej maloletého dieťaťa. Súd sa stotožňuje aj s argumentom súdneho znalca k drogovej závislosti/minulosti otca, kedy uviedol, že „maloletý neprodukuje

žiadne negatívne zážitky s otcom, ktoré by ho traumatizovali. Nemal negatívnu skúsenosť s otcom. Stáva sa, že drogovovo závislí ľudia reagujú buď impulzívnejšie, zanedbávajú starostlivosť o maloleté deti a pod. Takúto skúsenosť maloletý s otcom nemá.“ Súd však napriek uvedeným skutočnostiam, na vylúčenie akýchkoľvek podozrení a ohrozenia maloletého uložil otcovi povinnosť predložiť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin raz za kalendárny mesiac doklad o absolvovaní testu na zistenie prítomnosti omamných a psychotropných látok v ambulancii príslušného psychiatra v danom kalendárnom mesiaci po dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Urobil tak s ohľadom na vyjadrenie otca pred súdnym znalcom, kedy sa otec na otázku hospitalizácie na psychiatrii vyjadril, že bol hospitalizovaný „asi pred piatimi rokmi, ale to bolo kvôli tomu, že sme sa rozišli, ona ma vyhodila na ulicu, ona sa postarala o to, aby som skončil na psychiatrii. To bolo tak, že vlastne mne prišlo zle, zobrala ma sanitka, prišiel som na urgent, kde jej známa automaticky volala, že som tam a že mám v sebe pervitín. Ona zavolała na mňa policajtov, že som sa jej vyhráždal, ale ja som spal. Na základe toho ma zobrali na psychiatriu, tam sa to všetko vysvetlilo a ja už som to ďalej ani nechcel riešiť, ale časom som sa dozvedel, že urobila takúto úlohu na mňa. Ja som vtedy ťahal šestnástky.“ Za daného stavu súd prihliadol na skutočnosť, že otec neuviedol pravdu jednak ohľadom odstupu času o hospitalizácii, ani ohľadom dôvodu hospitalizácie, kedy sa snažil navodiť dojem, že sa realizovala len na základe aktivity matky. Súd zdôrazňuje, že užívanie omamných a psychotropných látok je vysokorizikový faktor pokiaľ ide o schopnosť rodiča riadne zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa.

22. Súd zároveň uložil rodičom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu psychologickému poradenstvu na Referáte psychologicko-poradenských služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin v rozsahu desiatich stretnutí. Toto výchovné opatrenie má byť zamerané na podporu konštruktívnej komunikácie medzi rodičmi, ktorá by umožnila postupné obnovenie základnej rodičovskej spolupráce. Podľa názoru súdu, je potrebné, aby sa rodičia za asistencie odborníka naučili vzájomnej nekonfliktnej komunikácii. Ako vyplýva zo záverov znaleckého dokazovania vzťah rodičov je narušený, komunikácia rodičov je výrazne primitívna, vulgárna a nie je v záujme maloletého. Rodičia v záujme maloletého nie sú schopní kooperovať. Uvedené bolo jednoznačne preukázané aj v priebehu konania, kedy pojednávania s rodičmi prebiehali v atmosfére kriku, vyhráždania, obviňovania, padali vulgárne slová,... Práve vážne komunikačné problémy rodičov môžu do budúcnosti negatívne ovplyvniť zdravý psychický a fyzický vývoj maloletého, a to minimálne sekundárne.

23. Vo veci bolo vykonané znalecké dokazovanie znalcom z odboru Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí a Klinická psychológia dospelých X.. T. B.. Znalecké dokazovanie bolo nariadené v záujme maloletého dieťaťa, ako aj jeho rodičov, aby súd mohol spravodlivo rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Znalcomi bola priznaná za podaný znalecký posudok znalecká odmena v celkovej výške 849,41 eur, ktorá mu bola uhradená z preddavkov zložených matkou vo výške 200 eur. Znalec sa zúčastnil pojednávania vo veci dňa 16.03.2022 a za účasť na pojednávaní si uplatnil znaleckú odmenu v celkovej výške 79,67 eur. Vzhľadom k tomu, že štátu vznikli trovy vyplatením znaleckej odmeny znalcomi, je potrebné rozhodnúť vo veci aj o trovách štátu. Uznesením č.k. 19P/110/2020-37 zo dňa 05.10.2020 súd uložil rodičom povinnosť zaplatiť na účet súdu preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku, každému vo výške 400 eur. Matka uhradila preddavok čiastočne vo výške 200 eur, otec preddavok neuhradil ani čiastočne. Vzhľadom k tomu, že znalcomi bola uhradená znalecká odmena vo výške 929,08 eur, pričom suma 729,08 eur zo štátnych prostriedkov a rodičom nebolo priznané vo veci oslobodenie od súdnych poplatkov, je spravodlivé požadovať spotrebované trovy štátu uhradiť rodičmi. Súd pri výpočte trov štátu zobral do úvahy skutočnosť, že matka uhradila preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku vo výške 200 eur. Trovy štátu v sume 929,08 súd rozdelil na dve časti, t.j. 464,54 eur. Matku zaviazal na úhradu jednej časti trov štátu vo výške 264,54 eur (od jej časti odrátal výšku zaplateného preddavku) a otca zaviazal na úhradu druhej časti trov štátu v sume 464,54 eur.

24. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Martin, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie urobil.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.